

OBSAH

SEZNAM TABULEK, SCHÉMAT A GRAFŮ	9
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	11
ÚVOD.....	13
1. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ JAKO TÉMA PRO BEZPEČNOSTNÍ STUDIA?	15
1.1.1 První generace výzkumu – pronikání environmentálních hrozeb do agendy bezpečnostních studií	19
1.1.2 Druhá generace výzkumu – zkoumání vztahu nedostatku surovin a násilného konfliktu.....	21
1.1.3 Třetí generace výzkumu – diverzifikace metodologických přístupů i tematických oblastí	22
1.2 Obsah a hranice environmentální bezpečnosti	24
1.2.1 Environmentální bezpečnost jako široký zastřešující pojem	26
1.2.2 Environmentální vs. ekologická bezpečnost	28
1.2.3 Environmentální bezpečnost – rozšiřující či prohlubující perspektiva?	30
1.3 Definice environmentální bezpečnosti	31
1.3.1 Definice environmentální bezpečnosti ve vědecké sféře	32
1.3.2 Definice environmentální bezpečnosti v politických dokumentech	36
1.3.3 Vymezení environmentálních hrozeb	37
1.4 Kritika konceptu environmentální bezpečnosti	39
2. VYMEZENÍ A CÍLE MONOGRAFIE.....	42

3. METODOLOGICKÉ OTAZNÍKY	45
3.1 Sekuritizace a související koncepty	47
3.1.1 Sekuritizace – představení konceptu	48
3.1.2 Referenční objekt	51
3.1.3 Aktér sekuritizace	51
3.1.4 Politizace.....	51
3.1.5 Sektorové dělení bezpečnosti – environmentální sektor	52
3.2 Ukotvení sekuritizace ve filosofii a metodologii vědy	54
3.2.1 Sekuritizace jako proces konstrukce hrozby.....	56
3.2.2 Sekuritizace jako stav reálného světa.....	57
3.2.3 Sekuritizace jako teorie	57
3.2.4 Sekuritizace jako výzkumný design	61
3.3 Sekuritizace – současný stav debaty a operacionalizace důležitých konceptů	64
3.3.1 Nastolování tématu – součást sekuritizace či svébytný analytický nástroj?.....	64
3.3.2 Kritéria úspěšné sekuritizace	66
3.3.3 Aktéři nastolující téma versus sekuritizační aktéři	70
3.3.4 Desekuritizace – znaky a vymezení.....	71
3.3.5 Sekuritizace a evropeizace.....	71
3.3.6 Sekuritizace a role médií	74
3.4 <i>Congruence method</i>	75
3.4.1 Limity metody	76
3.4.2 Využití <i>congruence method</i> ve vlastním výzkumu	77
3.5 <i>Process-tracing</i>	77
3.5.1 Varianty <i>process-tracing</i>	79
3.5.2 Limity metody	80
3.5.3 Využití <i>process-tracing</i> ve vlastním výzkumu.....	81
3.6 Obsahová analýza	82
4. REFLEXE ENVIRONMENTÁLNÍCH HROZEB V KONCEPČNÍCH DOKUMENTECH BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY ČR	84
4.1 Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky č. 110/1998 Sb. ...	85
4.2 Bezpečnostní strategie České republiky	86
4.2.1 Význam přisuzovaný environmentálním hrozbám	89
4.2.2 Místo environmentálních hrozeb v komparativním pohledu bezpečnostních strategií jiných států.....	90
4.3 Koncepce environmentální bezpečnosti ČR.....	94

5. REFLEXE ENVIRONMENTÁLNÍCH HROZEB VEŘEJNOSTÍ	100
6. MIMOŘÁDNÁ OPATŘENÍ PRO ŘEŠENÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH HROZEB	103
6.1 Krizové stavy	103
6.2 Typové plány	104
6.3 Zapojení tradičních bezpečnostních institucí	106
7. SEKURITIZACE DEGRADACE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY V ČESKÉ REPUBLICE	108
7.1 Definování tématu	109
7.1.1 Eroze půdy	110
7.1.2 Zastavování a zábory půdy	113
7.1.3 Acidifikace půd	114
7.1.4 Úbytek organické hmoty	116
7.1.5 Degradace fyzikálních vlastností půd	116
7.1.6 Kontaminace půd	118
7.1.7 Degradace související s dostupností vody	119
7.1.8 Shrnutí stavu degradace půd v ČR	120
7.2 Historické vnímání degradace půd v ČR v minulosti – sekuritizace problematiky v minulosti?	121
7.2.1 Devatenácté století – rychlý růst výnosů a první zkušenosti s krizí z nadvýroby	121
7.2.2 První polovina dvacátého století – pokračování intenzifikačních trendů a pozemková reforma	122
7.2.3 Komunistická éra (1948–1989) – sekuritizace ubývání orné půdy	123
7.3 Nastolování agendy degradace zemědělské půdy v ČR	125
7.3.1 Vědecká sféra	126
7.4 Sekuritizační aktéři degradace zemědělské půdy v ČR	129
7.4.1 Nevládní neziskové organizace ekologického zaměření	129
7.4.2 Politické strany	131
7.4.3 Profesionální a zájmové organizace	137
7.4.4 Vláda	140
7.4.5 Ústřední orgány státní správy	142
7.4.6 Role Evropské unie v sekuritizačním procesu degradace půd v ČR	143
7.4.7 Pozice nastolujících a sekuritizačních aktérů	146

7.5	Desekuritizační pohyb – skeptický pohled na závažnost degradace půd	147
7.6	Dopady sekuritizace – nástroje ochrany půdy	152
7.6.1	Normativní (administrativně-právní) nástroje ochrany půd	153
7.6.2	Ekonomické a tržní nástroje ochrany půd	157
7.6.3	Další důležité nástroje	164
7.7	Potravinová bezpečnost v ČR – doklad sekuritizace degradace půdy?	165
7.7.1	Potravinová bezpečnost – konceptuální vymezení	165
7.7.2	Potravinová soběstačnost – diskuse v ČR	167
7.7.3	Potravinová bezpečnost v bezpečnostních strategiích ČR	168
7.8	Příklad dílčího sekuritizačního procesu: Proces změny výše poplatků za vynětí ze zemědělského půdního fondu	170
7.8.1	Uvedení do problematiky	171
7.8.2	Nastolení problematiky: společenská debata o poplatcích za odnětí půdy ze ZPF do roku 2010	172
7.8.3	<i>Process-tracing</i> – podrobná narace souvisejícího legislativního procesu	173
7.8.4	Sekuritizační pohyb – analýza	175
7.8.5	Současný stav	178
7.9	Závěr – sekuritizace degradace zemědělské půdy	179
7.9.1	Dlouhodobá sekuritizace degradace půdy v ČR	179
7.9.2	Specifika řečového aktu v sekuritizaci degradace zemědělské půdy	180
7.9.3	Omezená role environmentálních nevládních organizací	181
7.9.4	Role agrární lobby	182
7.9.5	Silný vliv evropské sekuritizace	183
	ZÁVĚR	184
	SUMMARY	191
	SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	201